

Konwencja o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki, Genewa, 10 października 1980 r.

(DzU z 1984r., nr 23, poz. 104)

Konwencja o zakazie lub ograniczeniu użycia pewnych broni konwencjonalnych, które mogą być uważane za powodujące nadmierne cierpienia lub mające niekontrolowane skutki, wraz z:

Protokołem w sprawie niewykrywalnych odłamków (Protokół I),

Protokołem w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia min, min-pułapek i innych urządzeń (Protokół II) i Załącznikiem technicznym,

Protokołem w sprawie zakazów lub ograniczeń użycia broni zapalających (Protokół III).

Wysokie Umawiające się Strony,

przypominając, że każde państwo ma obowiązek, zgodnie z Kartą Narodów Zjednoczonych, powstrzymania się w stosunkach międzynarodowych od groźby lub użycia siły przeciw suwerenności, integralności terytorialnej lub niezależności politycznej któregośkolwiek państwa albo w jakikolwiek inny sposób niezgodny z celami Organizacji Narodów Zjednoczonych,

przypominając również ogólną zasadę ochrony ludności cywilnej przed skutkami działań wojennych,

opierając się na zasadzie prawa międzynarodowego, według której prawo stron konfliktu zbrojnego do doboru metod lub środków prowadzenia wojny nie jest nieograniczone, jak również na zasadzie zabraniającej używania w konfliktach zbrojnych broni, pocisków i materiałów oraz metod prowadzenia wojny, które powodują zbędne szkody lub nadmierne cierpienia,

przypominając także, że jest zabronione stosowanie metod lub środków prowadzenia wojny, które mają na celu lub mogą spowodować rozległe, długotrwałe i poważne szkody w środowisku naturalnym,

potwierdzając swoje stanowisko, że w przypadkach nie objętych niniejszą konwencją i protokołami załączonymi do niej lub innymi umowami międzynarodowymi ludność cywilna i kombatanci powinni zawsze pozostawać pod ochroną i podlegać zasadom prawa międzynarodowego wynikającym z ustalonych zwyczajów, zasad humanitaryzmu i nakazów sumienia publicznego,

pragnąc przyczynić się do międzynarodowego odprężenia, zakończenia wyścigu zbrojeń i budowy zaufania między państwami i przez to do zaspokojenia dążeń wszystkich narodów do życia w pokoju,

uznając znaczenie podejmowania wszelkich wysiłków które mogą przyczynić się do postępu w kierunku powszechnego i całkowitego rozbrojenia pod ścisłą i skuteczną kontrolą międzynarodową,

potwierdzając potrzebę dalszego prowadzenia prac kodyfikacyjnych oraz stopniowego rozwoju norm prawa międzynarodowego mających zastosowanie w konfliktach zbrojnych,

pragnąc zakazać lub ograniczyć dalsze używanie pewnych broni konwencjonalnych oraz uważając, że pozytywne rezultaty osiągnięte w tej dziedzinie mogą ułatwić zasadnicze rokowania w sprawie rozbrojenia mające na celu zaprzestanie produkcji, gromadzenia i rozprzestrzeniania takich broni,

podkreślając, że jest pożądane, aby wszystkie państwa, a zwłaszcza państwa o dużym znaczeniu wojskowym, zostały stronami niniejszej konwencji i załączonych do niej protokołów,

biorąc pod uwagę, że Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych i Komitet Rozbrojeniowy Organizacji Narodów Zjednoczonych mogą podjąć decyzję

zbadaania możliwości rozszerzenia zakresu zakazów i ograniczeń zawartych w niniejszej konwencji i w załączonych do niej protokołach,

biorąc również pod uwagę, że Komitet Rozbrojeniowy może powziąć decyzję rozważenia sprawy podjęcia dalszych środków mających na celu zakaz lub ograniczenie użycia pewnych broni konwencjonalnych, uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

Zakres stosowania

Niniejsza konwencja i załączone do niej protokoły mają zastosowanie w sytuacjach przewidzianych w artykule 2 wspólnym dla Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. o ochronie ofiar wojny, łącznie z sytuacjami określonymi w artykule 1 ustęp 4 Dodatkowego protokołu I do tych konwencji.

Artykuł 2

Stosunek do innych umów międzynarodowych

Żadne postanowienie niniejszej konwencji lub załączonych do niej protokołów nie może być interpretowane jako zawężające inne zobowiązania nałożone na Wysokie Umawiające się Strony przez międzynarodowe prawo humanitarne, mające zastosowanie w konfliktach zbrojnych.

Artykuł 3

Podpisanie

Niniejsza konwencja będzie otwarta do podpisu dla wszystkich państw w siedzibie Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku przez okres dwunastu miesięcy od dnia 10 kwietnia 1981 r.

Artykuł 4

Ratyfikacja, przyjęcie, zatwierdzenie lub przystąpienie

1. Niniejsza konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez sygnatariuszy. Każde państwo, które nie podpisało niniejszej konwencji, może do niej przystąpić.

2. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia będą złożone u depozytariusza.

3. Wyrażenie zgody na związanie się każdym z protokołów załączonych do niniejszej konwencji jest pozostawione uznaniu każdego państwa, pod warunkiem że w chwili złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia niniejszej konwencji albo przystąpienia do niej państwo to zawiadomi depozytariusza o swojej zgodzie na związanie się co najmniej dwoma z tych protokołów.

4. W każdej chwili po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia niniejszej konwencji albo przystąpienia do niej państwo może zawiadomić depozytariusza o swojej zgodzie na związanie się każdym załączonym do niej protokołem, którym nie było ono jeszcze związane.

5. Każdy protokół, który wiąże Wysoką Umawiającą się Stronę, stanowi dla tej Strony integralną część niniejszej konwencji.

Artykuł 5

Wejście w życie

1. Niniejsza konwencja wejdzie w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia złożenia dwudziestego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

2. W stosunku do każdego państwa, które składa dokument ratyfikacyjny, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia po dniu złożenia dwudziestego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, niniejsza konwencja wejdzie w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym państwo to złożyło dokument ratyfikacyjny, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia.

3. Każdy z protokołów załączonych do niniejszej konwencji wejdzie w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia, do którego dwadzieścia państw zawiadomiło o ich zgodzie na związanie się nim zgodnie z artykułem 4 ustęp 3 lub 4 niniejszej konwencji.

4. W stosunku do każdego państwa, które zawiadomi o zgodzie na związanie się protokołem załączonym do niniejszej konwencji po dniu, do którego dwadzieścia państw zawiadomiło o ich zgodzie na związanie się tym protokołem, protokół wejdzie w życie po upływie sześciu miesięcy od dnia, w którym państwo to zawiadomiło o swojej zgodzie na związanie się nim.

Artykuł 6 **Rozpowszechnianie**

Wysokie Umawiające się Strony zobowiązują się, w czasie pokoju i w czasie konfliktu zbrojnego, jak najszerzej rozpowszechniać w swoich krajach konwencję i załączone do niej wiążące je protokoły, a w szczególności włączyć studiowanie ich do programów szkolenia wojskowego, tak aby dokumenty te były znane ich siłom zbrojnym.

Artykuł 7 **Stosunki umowne po wejściu w życie niniejszej konwencji**

1. Jeżeli jedna ze stron konfliktu nie jest związana protokołem załączonym do niniejszej konwencji, Strony związane niniejszą konwencją i tym załączonym do niej protokołem pozostaną nimi związane w swych wzajemnych stosunkach.

2. Każda Wysoka Umawiająca się Strona jest związana niniejszą konwencją i każdym załączonym do niej protokołem, który wszedł wobec niej w życie, w każdej sytuacji przewidzianej w artykule 1 w stosunku do każdego państwa, które nie jest stroną niniejszej konwencji lub nie jest związane właściwym załączonym do niej protokołem, jeżeli państwo to przyjmuje i stosuje niniejszą konwencję lub właściwy protokół, i zawiadamia o tym depozytariusza.

3. Depozytariusz niezwłocznie zawiadomi zainteresowane Wysokie Umawiające się Strony o każdym zawiadomieniu otrzymanym zgodnie z ustępem 2 niniejszego artykułu.

4. Niniejsza konwencja i załączone do niej protokoły, którymi jest związana Wysoka Umawiająca się Strona, mają zastosowanie do każdego konfliktu zbrojnego skierowanego przeciw tej Wysokiej Umawiającej się Stronie, przewidzianego w artykule 1 ustęp 4 Dodatkowego protokołu I do Konwencji genewskich z dnia 12 sierpnia 1949 r. o ochronie ofiar wojny:

a) jeżeli Wysoka Umawiająca się Strona jest również stroną Dodatkowego protokołu I i władza, o której mowa w artykule 96 ustęp 3 tego protokołu, zobowiązała się do stosowania Konwencji genewskich i Dodatkowego protokołu I zgodnie z artykułem 96 ustęp 3 tego protokołu oraz zobowiązuje się stosować niniejszą konwencję i właściwe załączone do niej protokoły w odniesieniu do tego konfliktu lub

b) jeżeli Wysoka Umawiająca się Strona nie jest stroną Dodatkowego protokołu I, a władza tego rodzaju, o której mówi się wyżej pod lit. a), przyjmuje i stosuje zobowiązania wynikające z Konwencji genewskich i z niniejszej konwencji oraz właściwych załączonych do niej protokołów w odniesieniu do tego konfliktu. Takie przyjęcie i stosowanie będzie miało w odniesieniu do tego konfliktu następujące skutki:

- i) Konwencje genewskie i niniejsza konwencja oraz właściwe załączone do niej protokoły wchodzi w życie w stosunku do stron konfliktu ze skutkiem natychmiastowym,
- ii) wspomniana władza ma takie same prawa i obowiązki jak Wysoka Umawiająca się Strona Konwencji genewskich, niniejszej konwencji i właściwych załączonych do niej protokołów,
- iii) Konwencje genewskie, niniejsza konwencja i właściwe załączone do niej protokoły są jednakowo wiążące dla wszystkich stron konfliktu.

Wysoka Umawiająca się Strona oraz władza mogą również, na podstawie wzajemności, uzgodnić przyjęcie i wypełnienie zobowiązań zawartych w Dodatkowym protokole I do Konwencji genewskich.

Artykuł 8

Przegląd i poprawki

1. a) W każdej chwili po wejściu w życie niniejszej konwencji każda Wysoka Umawiająca się Strona może zaproponować poprawki do niniejszej konwencji lub do każdego załączonego do niej protokołu, którym jest związana. Każda propozycja poprawki będzie przedstawiona depozytariuszowi, który zawiadomi o niej wszystkie Wysokie Umawiające się Strony i zasięgnie ich opinii, czy należy zwołać konferencję w celu rozpatrzenia propozycji. Jeżeli większość, jednakże nie mniej niż osiemnaście Wysokich Umawiających się Stron, wyrazi na to zgodę, depozytariusz niezwłocznie zwoła konferencję, na którą zostaną zaproszone wszystkie Wysokie Umawiające się Strony. Państwa nie będące stronami niniejszej konwencji zostaną zaproszone na konferencję w charakterze obserwatorów.

b) Konferencja taka może uzgodnić poprawki, które zostaną przyjęte i wejdą w życie w takim samym trybie jak niniejsza konwencja i załączone do niej protokoły; jednakże poprawki do niniejszej konwencji mogą być przyjęte tylko przez Wysokie Umawiające się Strony, a poprawki do załączonego do niej protokołu mogą być przyjęte tylko przez Wysokie Umawiające się Strony związane tym protokołem.

2. a) W każdej chwili po wejściu w życie niniejszej konwencji każda Wysoka Umawiająca się Strona może zaproponować dodatkowe protokoły odnoszące się do innych rodzajów broni konwencjonalnych, nie objętych istniejącymi załączonymi protokołami. Każda propozycja dodatkowego protokołu będzie przedstawiona depozytariuszowi, który zawiadomi o niej wszystkie Wysokie Umawiające się Strony zgodnie z ustępem 1 lit. a) niniejszego artykułu. Jeżeli większość, jednakże nie mniej niż osiemnaście Wysokich Umawiających się Stron, wyrazi na to zgodę, depozytariusz niezwłocznie zwoła konferencję, na którą zostaną zaproszone wszystkie państwa.

b) Konferencja taka może uzgodnić, przy pełnym udziale wszystkich państw reprezentowanych na konferencji, dodatkowe protokoły, które zostaną przyjęte w takim samym trybie jak niniejsza konwencja, zostaną do niej załączone i wejdą w życie zgodnie z artykułem 5 ustępy 3 i 4 niniejszej konwencji.

3. a) Jeżeli w ciągu dziesięciu lat od wejścia w życie niniejszej konwencji nie zostanie zwołana żadna konferencja zgodnie z ustępami 1 lit. a) lub 2 lit. b) niniejszego artykułu, każda Wysoka Umawiająca się Strona może zażądać od depozytariusza zwołania konferencji, na którą zostaną zaproszone wszystkie Wysokie Umawiające się Strony, w celu dokonania przeglądu zakresu i stosowania niniejszej konwencji i załączonych do niej protokołów oraz rozważenia propozycji poprawek do niniejszej konwencji lub istniejących protokołów. Państwa nie będące stronami niniejszej konwencji zostaną zaproszone na konferencję w charakterze obserwatorów. Konferencja może uzgodnić poprawki, które zostaną przyjęte i wejdą w życie zgodnie z powyższym ustępem 1 lit. b).

b) Na konferencji tej może również zostać rozpatrzona każda propozycja dodatkowych protokołów dotyczących rodzajów broni konwencjonalnych, nie objętych istniejącymi załączonymi protokołami. Wszystkie państwa reprezentowane na konferencji mogą w pełni uczestniczyć w takim rozpatrzeniu. Każdy dodatkowy protokół zostanie przyjęty w takim samym trybie jak niniejsza konwencja, zostanie do niej załączony i wejdzie w życie zgodnie z artykułem 5 ustępy 3 i 4 niniejszej konwencji.

c) Konferencja taka może rozważyć, czy należy przewidzieć zwołanie następnej konferencji na żądanie którejkolwiek Wysokiej Umawiającej się Strony, jeżeli w ciągu

analogicznego okresu jak podany w ustępie 3 lit. a) niniejszego artykułu nie zostanie zwołana żadna konferencja zgodnie z ustępem 1 lit. a) lub 2 lit. a) niniejszego artykułu.

Artykuł 9

1. Każda Wysoka Umawiająca się Strona może wypowiedzieć niniejszą konwencję lub każdy z załączonych do niej protokołów w drodze zawiadomienia o tym depozytariusza.

2. Każde takie wypowiedzenie nabierze mocy dopiero po upływie jednego roku od otrzymania przez depozytariusza zawiadomienia o wypowiedzeniu. Jeżeli jednak w chwili upływu tego roku wypowiadająca Wysoka Umawiająca się Strona zaangażowana jest w jedną z sytuacji przewidzianych w artykule 1, Strona ta nadal będzie związana zobowiązaniami wynikającymi z niniejszej konwencji i właściwych załączonych do niej protokołów do zakończenia konfliktu zbrojnego lub okupacji oraz w każdym przypadku do zakończenia działań związanych z ostatecznym uwolnieniem, repatriacją lub urządzeniem się osób chronionych przez normy prawa międzynarodowego mające zastosowanie w konfliktach zbrojnych, w przypadku zaś każdego załączonego do niej protokołu zawierającego postanowienia dotyczące sytuacji, w których siły lub misje Organizacji Narodów Zjednoczonych pełnią w danym rejonie funkcje pokojowe, obserwacyjne lub podobne - do zakończenia tych funkcji.

3. Każde wypowiedzenie niniejszej konwencji uważane jest za dotyczące również wszystkich załączonych do niej protokołów wiążących wypowiadającą Wysoką Umawiającą się Stroną.

4. Wypowiedzenie nabiera mocy wyłącznie w stosunku do wypowiadającej Wysokiej Umawiającej się Strony.

5. Wypowiedzenie nie narusza zobowiązań podjętych już w związku z konfliktem zbrojnym zgodnie z niniejszą konwencją i załączonymi do niej protokołami przez wypowiadającą Wysoką Umawiającą się Stronę odnośnie do wszelkich działań dokonanych przed nabraniem mocy przez to wypowiedzenie.

Artykuł 10

Depozytariusz

1. Depozytariuszem niniejszej konwencji i załączonych do niej protokołów jest Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2. Oprócz wykonywania swoich zwykłych funkcji depozytariusz będzie zawiadamiać wszystkie państwa o:

- a) podpisaniu niniejszej konwencji zgodnie z artykułem 3,
- b) złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia do niniejszej konwencji zgodnie z artykułem 4,
- c) zawiadomieniach o zgodzie na związanie się protokołami załączonymi do niniejszej konwencji zgodnie z artykułem 4,
- d) datach wejścia w życie niniejszej konwencji oraz każdego z załączonych do niej protokołów zgodnie z artykułem 5,
- e) zawiadomieniach o wypowiedzeniu, otrzymanych zgodnie z artykułem 9, oraz datach, z którymi nabierają one mocy.

Artykuł 11

Teksty autentyczne

Oryginał niniejszej konwencji z załączonymi protokołami, których teksty angielski, arabski, chiński, francuski, hiszpański i rosyjski są jednakowo autentyczne, zostanie złożony depozytariuszowi, który przekaże należycie uwierzytelnione kopie wszystkim państwom.